

→ Üstünlik Prensiplerinin İÇ Hukuk Açısından Sonuçları

- Toplum normunun ortaya çıkışı kendi başına, toplum normlarıyla bağdaşmayan iç hukuk normlarını uygulamaması kılmalı taktır. üye devletler iç hukuk normunu uygulamaktan kaçınmak zorundadır. bu görev ulusal yargıca düşer.

- Divan Toplum hukukuna aykırı bir iç hukuk normunun etkilerinin kaldırılması için gerekirse yürütmeyi

→ AB Hukukundan Doğan Hakların İÇ Hukukta Korunması

- Üye devletler kurucu antlaşmalardaki hak ve yükümlülükleri yerine getirmek için hem pasif hem de aktif her türlü tedbiri almakla yükümlüdürler.

- Dürüst işbirliği prensibi üye devletlerin mahkemeleri de dahil olmak üzere tüm makamlara yöneliktir.

- AB hukukundan doğan hakların korunması ulusal mahkemeler tarafından sağlanmaktadır.

→ Ulusal Hukukun Özerkliği

- AB hukukundan doğan hak ve menfaatler ulusal düzeydeki yargısal başvuru imkanları kullanılarak korunmaktadır.

- Koruma Divanın tespit ettiği ilkeler ışığında olmalı

- Birlik Hukukunu uygulama konusundaki temel yetkili organ ulusal mahkemelerdir

- Ulusal hukukun özerkliğinin uygulanabilmesi için konu ile ilgili AB hukukunda herhangi bir düzenlemenin olmaması gerekir.

→ Ulusal Hukuk Özerkliğinin Gerçeği

1- Denge ilkesi : Birlik hukukundan kaynaklanan hak ve menfaatlerin korunması; ulusal hukuktan kaynaklanan hak ve menfaatlerin korunmasına ilişkin davaların oranla daha ağır usul kurallarına bağlanmaması.

2- Etklilik ilkesi : AB hukukundan kaynaklanan hak ve menfaatlerin kullanılmasını iç hukuk kuralları zor veya imkansız hale getirmemelidir.

→ Üye Devletlerin Tazminat Sorumluluğu

- Üye devletlerin kendilerine yüklenen ihlallerinden dolayı zarar gören bireyler zararlarının tazminini talep edebileceklerdir.

- Ulusal mahkemelerde açılır bu dava

- Başvuru zamanı konusunda ulusal yargılar tamamen serbesttir.
- Divan genellikle olayın olgularının belli oluşu ve ulusal hukuk yönünün kesinleşip birlik hukukuyla ilgili bir sorunla karşılaşıldığı anı ideal başvuru zamanı olarak yorumlanmaktadır.
- Başvurunun içerişi ve yöneltilecek soruları tespit etmek konularında ulusal yargı serbesttir.

~ Önkara Prosedürü

- Yerel mahkeme önkara başvurusu yapmaya karar verdiğinde örendeki davayı durdurur.
- Divan kararını açıklama kadar ulusal mahkeme ihtiyati tedbir kararı alabilir.
- Önkara Prosedürü gelişmesiz bir davadır yani tarafları yoktur.
- Ulusal mahkemenin önkara başvurusu üye devletlere, komisyonu ve dava taraflarına bildirilir. geniş bildirmek isteyen zayı için de bildirimli.
- Divan nihai kararını açıklar ve bu karar AB'nin tüm dillerinde yayımlanır.

~ Önkaranın Hukuki Sonuçları

- her açıdan başvuru yapan mahkemeyi bağlamaktadır. Önkara başvuruları hakkında Divan'ın verdiği kararlar benzer vakalar için de geçerlidir. Divan kararları kural olarak geçmişte etkilidir.
- Geçersizliğe ilişkin Divan kararı ilgili birlik tasarrufunu iptal etmez.
- Geçersiz sayılan bir tasarruf yürürlüğe girdiği andan itibaren geçersiz sayılmaktadır.

* AB Hukukunun Üstünlük / önceliği

- Üye devletlerin ulusal hukuklarından bağımsız bir hukuka sahip.
- Costa / E.N.C.L. kararı (AB düzeninin kendine özgü ve özerk yapısına yapılan vurgudur).

~ Üstünlük Prensiplerinin Uygulama alanı

- Bağlayıcı olan tüm AB normları kendisi ile ters düşen ulusal hukuk normlarından üstündür.
- AB hukukunda sonraki düzenleme önceki düzenlemeyi hükümsüz kalar kuralı uygulanmaz.
- Tüm iç hukuk kaidelerine karşı üstünlük vardır.

3. Birliğin Taraf Olduğu Uluslararası Ant.

- AB tarafından imzalanmış u.a. Ant.'lerin hukuki etkisi Divan kararları ile belirlenmektedir.
- AB'nin yaptığı ant. ile kurulan organ kararları da Divan denetimine açıktır.

4. Üye Devletlerarasında Yapılan Sözleşmeler.

İlgili ant.'larda Divanın yargı yetkisinin tanınmakta ve önkara usulü ile geçerlilik ve yorumla ilişkin yetkinin verilmektedir.

b. Önkara Başvurusu Yapabilecek Yargı Yeri

- Önkara usulü sadece ulusal yargı organları tarafından Divana yapılabilmektedir. yargıtan yargıca yapılan bir gönüllü niteliğindedir.
- Ulusal yargı makamlarının tespitinde Divanın kendi kriterleri bulunmaktadır;

- mevzuatla kurulması
- Kararların bağlayıcı olması
- Sürekli olması
- Kararların önceden belirlenmiş olan kurullara göre verilmesi
- Kararların bağlayıcı olması
- Gelişmeli bir yargılama yürütmesi

C. Önkara Başvurusu Yapma Konusunda Ulusal Mahkemelerin Durumu

- Başvuru yapma yetkisi sadece ulusal yargılara aittir.
- Ulusal yargı dava taraflarının talepleri ile bağlı değildir.
- Ulusal yargı önkara yoluna gidecek işe divana dilettiği soruyu yanıtlayabilir.
- Konun yollarının kapalı olduğu bir yargılama yürütülürken Ant.'lerin veya Birlik kurum, organ, ofis veya ajanslarının tedarruflarının geçerliliği ve yorumuna ilişkin bir sorun ağıya girerse yargı Divana başvurmak zorundadır.
- Acte Clair Doktrini;

- Divan CILFIT kararında ulusal makamlarda nihai kararı verecek olan bir yargı biriminin AB hukuku ile ilgili yorum gerektiren bir konuda Divana başvuru zorunluluğunun kalkabileceğine karar vermiştir.
- Divana göre sorunun cevabı şüpheye yer bırakmayacak şekilde açık ve belli olması durumlarında Divana başvuru zorunluluğunun olmayacağına karar vermiştir.

- Divan önkara başvurusunun yerindeliğini inceleyen yerel mahkemenin değerlendirmelerine önem vermektedir.

- ABAD karar verirken tarafların sunduğu hukuki sebepler veya delillere bağlı değildir.

~ ABAD'ın Vereceği Kararların Etkileri

- Divanın davanın esasına ilişkin yetkileri son derece geniştir. Yani Tem Yargı dairesi niteliğindedir.

- Divan kararı ilk kısımda ihlali tespit eder. İkinci kısımda ise ihlalin giderilmesi için alınacak önlemleri sıralar.

- Üye devletlere ihlali giderecek yol yöntemleri dayatamaz veya empoze edemez. Üye devlet dilediği yolu uygular.

- ABAD ihlali tespit etmiş ise üye devletler için bağlayıcıdır.

~ ABAD'ın İhlat Kararlarının Uygulanmasının Yaptırımları

- Uygulamada komisyon bir süre ön görerek üye devlete kararın yerine getirilmesini içeren bir yazı gönderir. Üye devlet bu yazıya uymazsa ABAD önüne yeni bir dava olarak gidilir.

- Divan verilecek para cezasını belirlemede geniş takdir yetkisine sahiptir.

⊕ ÖN KARAR DAVASI

- Ön karar prosedürü "Birlik" hukukunun tüm üye devletlerde aynı şekilde uygulanmasını sağlamak ve esgüdümü tesis etmek için benimsenmiş bir yöntemdir.

a. Önkara Davasının Konusu

- Ulusal yargısı, Antlaşmaların yorumu veya Birlik Kurum, organ, ofis veya ajanslarının tasarruflarının geçerliliği ve yorumu konusunda ön karar başvurusu yapabilmektedir.

- İç hukuk düzenlemeleri önkara prosedürü dışında kalmaktadır.

- Divanın ulusal hukuk kuralları geçersiz kılmak gibi bir yetkisi yoktur.

1. Antlaşmalar

- Kurucu Ant. - Tamamlayıcı Ant.

- Kurucu Ant.'i değiştiren Ant. - Katılma Ant.

2. İkincil Hukuk Tasarrufları

İkincil hukuk tasarrufları hem geçerlilik hem de yorum açısından Divan önüne götürülebilir.

Komisyon

- Komisyonun ihlal davası prosedürünü başlatması için menfaat koşulu aranmamaktadır.
- Komisyon prosedürü bir üye devlet, kişi tarafından yapılan şikayet üzerine veya re'sen başlatılabilmektedir.
- Komisyonun takdir hakkı sınırlıdır.

Üye Devletler

- Üye Devletler menfaat koşulu aranmaksızın prosedürü başlatabilir.
- Komisyonun şikayette bulunurlar ve komisyon tarafların görüşünü aldıktan sonra kendi görüşünü açıklar.
- Eğer ihlalin var olduğunu açıklarsa Komisyon veya üye devlet ABAD önünde dava açabilir. ihlalin olmadığını açıklarsa veya şikayet tarihinden sonra 3 ay süresince üye devlet doğrudan ABAD önünde dava açamaz.

2. Komisyon Tarafından Yürütülen İdari Aşama

- Komisyon üye devlete ihlal suçlaması ile ilgili bir yazı gönderir ve verdiği süre içerisinde açıklamalarını bekler.
- Üye devletin görüşleri alınır. suçlanan devletin açıklamaları üzerine Komisyon incelemeyi askıya alabilir veya ilgili devlet ihlali göstermiş ise ihlalin ortadan kalktığına karar verebilir.
- görüşler komisyonu tatmin etmezse komisyon konu ile gerekçeli görüşünü açıklar. bu görüş bağlayıcı değildir. ^{üye devletler için}
- ihlal devam ediyor ise prosedürü kim başlatmış ise doğrudan ABAD önünde dava açmaktadır.

Divan Önünde Yargısal Aşama

1. Divana Başvuru

- Komisyon idari aşamayı tamamladıktan sonra makul bir süre içerisinde davayı açar.

2. Divana Başvurunun Konusu

- Komisyon tarafından idari aşamada sıralanan ihlal gerekçeleri ile bağlı şekilde yargılama yapılır.
- Divan kararında söz konusu ihlali hem tespit eder hem de ilgili devlete ihlali ortadan kaldırma yükümlülüğü yükler.
- Davacı davasını İspat külfeti altındadır. ihlalin varlığı tespit için yeterlidir.

2022/6/4 15:17

- İlgili makam açıkça olumsuz bir yanıt verir ise 3 aylık bir süre içinde dava açılabilir. Üst mahkeme 6 aylık süzma hakkı vardır. Süre bitirse zımni ret sayılır. 3 aylık süre içinde dava Anb.
- AB Kamu Personeli Mahkemesi kararları Divan önünde temyiz edilmektedir. Bu mahkemenin üyeleri Konsey tarafından 6 yıllığına seçilen 7 yargıcıdan oluşur. Bu davalarda ilgili tasarruflun iptali istenebileceği gibi tazminat kararı da verilebilmektedir.

⊕ İHLAL DAVASI

- Üye devletlerin AB hukukuna uygunluğunun denetlendiği bir davadır.
- Diğer uluslararası örgütlerden AB'yi ayıran en önemli noktalardan birisidir.
- Üye devletlere emir veya talimatlar veremez.

~ İhlalin Niteliği

1. İhlalin Kapsamı

- İhlal edildiği ileri sürülen Birlik normunun bağlayıcı olması gerekir.
- İstisna: Birliğin dışişleri ve güvenlik politikası çerçevesinde açıkça sınır dışı tasarruflar ve üye devletlerin asırı kamu açığı vermesi ihlal dairesine konu edilememektedir.

2. İhlal Edilen Yönetimliliğin Niteliği

- İhlal eylemi aktif veya pasif olabilir.
- Birliğin almasını zorunlu kıldığı bir önlemi almaktan kaçınma şeklinde de olabilir.

3. İhlali Gerçekleştirenlerin Niteliği

- Üye devletler tarafından gerçekleştirilen davranışlar ihlal davasına konu olabilmektedir.

4. İhlal Davasının Konusuna İlişkin Gerektirler → ihlal gerçekleştirilmes

- Birlik kurumlarının kusuruna üye devletin dayanması gibi gerektirler de ihlaldir.
- Tek gerektir mevcut yönetimliliğin yerine getirilmesinin imkansızlığı veya mücbir sebeple yerine getirilmediğinin ispatıdır.

~ İhlal Tespitinde İşletilecek Prosedür

1. Prosedürün Başlatılması

- İhlal davasının davacıları üye devletler ve Komisyon olabilir.

• Birlik tasarruflarına dayanılarak üye devlet bir düzenleme ya da tasarrufta bulunmuş ve bu yolla bir zarar meydana gelmişse öncelikle Ulusal yargıda zararın tatmini hususunda etkin ve tatmin edici bir idari başvuru yolu varsa bu yola gidilmelidir. Yoksa Divan önünde dava açılabilir.

• Birliğin akit dışı sorumluluğu esas olarak kusura dayanmaktadır. İSTISNA: Divan kusursuz sorumluluğu da olabilir;

Bu alanda tazminat sorumluluğunun doğması için kişilerin haklarını koruyan bir üst Birlik hukuku kuralının yeterince ciddi, ağır ve aşikar nitelikte ihlali gerekmektedir.

→ geniş takdir yetkisi tanıyan tasarruflar için

geniş takdir hakkı sunulmayan tasarruflarda ilgili üst normun sadece ihlali yeterlidir.

• Sözleşme dışı sorumlulukta zarar

Tazminat talebinde bulunan davacılar bir zararlarının olduğunu iddia ve ispat etmek zorundadır. Varsayımla dayalı zararlara ilişkin talepleri divan reddetmektedir.

• Sözleşme Dışı sorumlulukta illiyet bağı

- Zararın doğrudan doğruya kurumun veya çalışanlarının icrai-ihlali davranışları ile gerçekleşmiş olmalı.

- ilgili zarar önceden bir kişi, davacı veya mücbir sebep gibi hallerle ortaya çıkarsa Birliğin tazminat sorumluluğu doğmaz.

b) Sözleşmeye Dayanan sorumlulukta doğan tazminat davaları

- Divanın, farklı devletleri yargılama yetkisi bulunmamaktadır. Ancak ilgili anlaşma tarafları bir tahkim şartını sözleşme maddeleri arasına koyup Divanı yetkili kılabilir.

- Eğer imzalanan sözleşme kapsamında divana yetki verilmiş ise bu noktada ulusal mahkemeler yetkilidir.

3. Personel Davaları

- Birlik ve birlik çalışanları arasında geçitli uyumlaşmalar olabilir. Yargılama yetkisi Birlik yargısına aittir.

- Birlik çalışanı bir uyumlaşma halinde öncelikle idari yolları tüketmelidir.

- Çalışan talebini bir dilekçe ile bir üst makama (Kendisini Atayan makam)

2r Zorarin Tazmini Davası

Birliğin tazminat sorumluluğu, tasarruf ve eylemlerinden doğabileceği gibi sözleşmelerden doğmaktadır.

a) Sözleşme dışı sorumluluğa dayanan tazminat davaları.

Birlik, kurumlarının ve çalışanlarının görevlerini yerine getirirken sebep oldukları zararları - sözleşme dışı sorumluluk veya haksız fiil sorumluluğu kapsamında tazmin etmekle mükelleftir.

• Akit Dışı Sorumluluğun Kabul Koşulları

- Menfaat etkilenen her gerçek veya tüzel kişi dava açabilme hakkına sahiptir. Bunların uyrukluğuna tabi olmak, AB uyrukluğunda olması zorunlu değildir.

- Birlik veya dernekler üyeleri için kolektif başvuru yapmazlar.

Tazminat davası doğrudan üyeler tarafından açılmalıdır.

- Gerçek veya tüzel kişiler ilk derece mahkemesi, üye devletler doğrudan divan önünde dava açabilmektedir.

- Sorumluluğu doğuran olayın gerçekleştiği tarihten itibaren 5 yıllık bir süre içerisinde açılmalıdır.

• Birliğin Sorumluluğunun Söz Konusu Olabilmesi

Birliğe yüklenebilen bir kusurlu davranışın olması gerekir. Bu davranış sonucunda zarar oluşması gerekir. Tasarruf veya ihmal ile zarar arasında illiyet bulunmalı.

• Birliğe Yüklenebilen Kusurlu Davranış

- Geniş yorumlanmalı ancak doğrudan kurucu anlaşma maddelerinden kaynaklanan zararlar bu kapsama dahil değildir, bu iddia ile tazminat davası açılmaz.

- Birlik organları veya çalışanları tarafından ilgili görevlerinin ifası sebebiyle meydana gelmiş olmalıdır:

- Zarar kurum adına çalışan kişinin veya bizzat kurumun görevi ile doğrudan ilişkilendirilemiyorsa bu noktada, çalışanın kişisel sorumluluğu söz konusu olacaktır. Bu durumda ulusal mahkemeler yetkilidir.

• Üye devletlerin verdikleri zararlardan Birlik sorumlu tutulmaz. Bu zararlar için ihlal davası veya ulusal mahkemelerde tazminat davaları açılabilir. Ön karar prosedürü yolu ile dava Divan Öncüne gelebilmektedir.

2 - Uyuşmazlık / Davaya Aşamaları

- İdari aşamada beklenen tutum gerçekleşmezse sürenin bitiminden itibaren 2 ay içinde dava açılır.
- İdari aşamada kim talepte bulunmuş ise o kişinin dava açması ihmal davası açarak kişi idari başvuru konusuyla da bağılıdır.
- İdari aşamada yapılan davet konusu ile sınırlı bir şekilde ihmal davası açılabilir.
- Beklenenden farklı bir tasarruf yapılırsa veya doğrudan ilgili kişinin talebi reddedilir ise artık ihmal davası açılmayacaktır. iptal davasına konu olabilir.

~ Hareketsizlik Davasının Sonuçları

- Divan, mevcut hareketsizliğin Birlik hukukuna aykırı olduğunu tespit etmekle yükümlüdür.
- İlgili kurumların makul bir süre içerisinde beklenen hukuki tasarrufu açığa çıkarmakta yetersiz ise sürekli dava konusu olur.

~ İptal Davası ile İhmal Davası Arasındaki Farklar

- Davaya konu tasarrufların iptalde Birlik organlarının hukuka aykırı tasarruflarıdır. İhmalde Birlik organlarının hukuka uygun olmayan eylemsizliğidir.
- İptal davasının açıldığı durumlarda ihmal davası açılmaz.

⊕ TAM YARGI DAVALARI

- Tam yargı davalarında Birlik yargıcı geniş yetkilerle donatılmıştır;
 - Özüne gelen birlik tasarrufunu iptal edebilir.
 - Birlik kurumunun yanlış bir değerlendirilmesi söz konusu ise ilgili tasarrufu değiştirebilir.
 - Kusurlu Birlik davranışından kaynaklı uğranılan zararların tazminine karar verebilir.

~ Açılacak Tam Yargı Davaları

1. Birlik müeyyidelerine Karşı Davalar

- Birlik kurumları kimi durumlarda Birlik hukukuna aykırı davranış gerçek veya tüzel kişilere doğrudan para cezaları kesilebilmektedir.
- Divan hem hukukilik hem hakkenispet ve elverişlilik denetimi yapabilir.
- Divan cezası kaldırmak veya değiştirmek gibi her türlü yetkiye sahip.
- menfaati bulunan herkes Adalet Divanı önünde Tamminat davası açılabilir.

2022/6/15 15:16

4- Yetkinin Kötüye Kullanılması / Yetki Saptırması

- Açık, kesin bir sapma hali iptal sebebi sayılır.
- Yetkinin saptırılmasına ilişkin ispat davasına aittir.

~ İptal Davasının Etkileri

- İptal davası açıldığı zaman sız konusu hukuki tasarrufun yürütmesi kendiliğinden durmaz.
- Divan davayı kabul ederse birlik tasarrufu hiç yapılmamış sayılır.
- Doğrudan iptal sız konusu ise herkes için etki doğurur.
- Divan kısmi iptal kararı da verebilir.
- Divan iptal ettiği tasarruf yerine farklı bir tasarruf koyamaz. Kurumlara emir - talimat veremez.
- İptal davasında tazminata hükmedilemez.

⊕ İHMAL (HAREKETSİZLİK) DAVASI

- Hareketsizlik: davasının açılabilmesi için davalıya kurucu antlaşma hükümleri gereğince açık ve kesin bir şekilde karar alma ya da harekette bulunma yükümlülüğünün yüklenmiş olması.
- AB kurumuna açıkça yüklenmemiş ve takdirine bırakılan hukuksal tasarruflar için ise ihmal davası dâhil olmayacaktır.

~ Davacılar

- Üye Devletler ve Birlik Kurumları

Üye devletler, komisyon, Konsey, Avrupa Parlamentosu, Sayıştay, merkez Bankası } Ayrıcalıklı davacılar dır, menfaat şartı aranmaz.

- Gerçek ve Tüzel Kişiler

Sadece bağılayıcı nitelikli olan tasarruflara karşı bu davayı açabilirler. İlk derece mahkemesinde bakılır.

~ Hareketsizlik Davası Prosedürü

1- İdari Aşama

Harekete geçme davetinin yapılması lazım. Kuruma iletildiği tarihten itibaren AB kurumunun 2 aylık tutum belirleme süresi bulunmaktadır.

a) Gerçek ve Tüzel Kişilerin İptal Davası Açabileceği Tasarruflar

- Doğrudan gerçek kişilere yöneltilmiş bireysel tasarruflardır.
- Gerçek ve tüzel kişilerin Birlik tasarruflarına karşı iptal davası açabilmeleri için doğrudan ve şahsi olmalı.
- anti-damping, birleşme, hakim durumun kötüye kullanılması, devlet yardımları gibi alanlardaki tasarruflar dava konusudur.

b) Hukuki Menfaat

- Gerçek ve tüzel kişilerin iptal davası açabilmesi için ileri sürebilecekleri bir menfaatin olması gerekmektedir.
- İspat davayı açarak ilgili kişiye aittir.

~ Davanın Açılma Süresi

- Davanın duyurulması ya da duyurulmaması davasının açılmasından sonra 2 yıl içerisinde açılması lazım.
- AB hukukuna aykırı tasarruf süresi içinde iptal edilmişse çıkan uyumsuzluk ABAD önünde def'i olarak ileri sürülür.
- Süresi içerisinde iptal edilmeyen bir hukuki tasarrufa dayanılarak bir işlem yapılmışsa iptal olmaz.

~ İptal Sebepleri

- 1- Yetkisizlik → Re'sen araştırılır.
 - mutlak yetkisizlik; Birliğe ait olmayan yetkinin kullanılması
 - nispi yetkisizlik; birlik organlarının bir birini yetki alanına girmesi
 - maddi anlamda yetkisizlik; birlik organlarının iç yetki kurallarını ihlal etmesi
 - yer bakımından yetkisizlik; Birliğin yetki alanı dışındaki yerler için Sonuç doğurmasıdır.
 - Süre bakımından yetkisizlik; belli bir süreye bağlı olan yetkinin süreden sonra kullanılması.

2- Esaslı Şekil Kurallarının İhlali → Re'sen araştırılır.

- Birlik tasarruflarının gereken usul ve şekil kuralları ile yapılmaması anlamına gelir.

3- Antlaşmaların İhlali veya Ant.'lerin Uyg.'sının İhlali

Bir Hukuk Kuralının İhlali

- Bağlayıcı niteliği olan tüm AB tasarruflarına gönderme yaptığı için kapsayıcı bir iptal sebebidir.

* AB HUKUKUNDA YARGISAL DENETİM

- Yargısal denetim ABAD tarafından topluluk kurumlarının yetkilerinin sınırlılığı ilkesi çerçevesinde yerine getirilir.
- Birlik kurumlarının işlemleri denetlenir.
- Üye devletlerin Ant. kaynaklı yönetimlülükleri denetlenir.

• Dava Türleri

- ⊕ İptal Davası
- ⊕ İhmal (Hareketsizlik) davası
- ⊕ Tam yargı davaları (Tasarruflar davası)
- ⊕ İhlal davası
- ⊕ Ön karar davası

⊕ İPTAL DAVASI

- Birlik tasarruflarının geçerlilik ve hukuka uygunluk denetlenir.
- Birlik tasarrufu bağlayıcı ve hukuki etki doğurmalıdır.
- Tavsiye ve görüşler yargı yetkisinin dışında kalır.

~ İptal Davasına Konu Olabilecek Tasarruflar.

- Birlik tasarrufları konu olur. ortak dış işleri ve güvenlik politikası çerçevesinde kabul edilen tasarruflar konu edilmemektedir.

• DAVACILAR

1- Üye Devletler ve Birlik Kurumları

AB Konsey ve Komisyon tarafından yetkisizlik, esas sivil kurallarının ihlali, Ant.'ların ihlali ve Ant. ile ilgili hukuk kurallarının ihlali gerekçeleri ile iptal davası açılabilir. (Tam ayrıcalıklı davacılar, menfaat kapsulu aranmaz)

- Sayıştay, Avrupa merkez bankası ve Bölgeler Komitesi yetkilerini korumak amacıyla iptal davası açabilir.
- (Kısmi ayrıcalıklı davacılar, menfaat kapsulu aranmaz)

2- Gerçek ve Tüzel Kişiler

- Düzenleyici tasarruflara karşı iptal davası açılabilir.
- Üye devletler veya birlik kurumları tarafından açılan davalara ABAD bakar, Gerçek ve tüzel kişilerin açtığı davalar ilk derece

Ulusal Hukukun Özerkliği ⇒ AB hukukundan doğan hak ve menfaatlar ulusal düzeydeki yargısal başvuru imkanları kullanılarak korunmaktadır. Buna da ulusal hukukun özerkliği denilmektedir.

- Kimi durumlarda gerçek veya tüzel kişiler doğrudan ABAD önünde dava açabilmektedir. Ancak Birlik hukukunu uygulama konusundaki temel yetkili organ ulusal mahkemelerdir. Ulusal mahkemeler bir tereddüt yaşadıklarında ABAD'a soru yöneltme imkanına sahiptir.
- Ulusal hukukun özerkliğinin uygulanabilmesi için konu ile ilgili AB hukukunda herhangi bir düzenleme olmamalıdır.

Ulusal Özerkliğin Çerçevesi:

- Ulusal hukukun özerkliği **Denge ve Etkililik** üzerinden değerlendirilmiştir.
- 1) **Denge ilkesi:** ⇒ Birlik hukukundan doğan hakların korunması ulusal hukuktan doğan hakların korunmasına ilişkin davalara oranla daha ağır usul koşullarına bağlanamaz.
- 2) **Etkililik ilkesi:** ⇒ AB hukukundan kaynaklanan hakların kullanımını iç hukuk kuralları zor veya imkansız hale getirmemelidir.
Bu ilke ilkeye aykırı hukuk kurallarını ulusal mahkemeler uygulamamalıdır.

Üye Devletlerin Taeminat Sorumluluğu

- Üye devletlerin kendilerine yüklenabilen ihlallerinden dolayı zarar gören bireyler zararlarının teminini talep edebilir. Davaya ulusal mahkemede açılır.
- Devletlerin taeminat sorumluluğuna ilişkin önemli karar **Francovich Davası**.

Francovich Davası ⇒ AB Konseyi işverenin edebiyeme durumuna düşmesi halinde ücretli çalışanlarının korunmasına yönelik üye devletlerin mevzuatlarının uyuturulmasına yönelik çıkardığı yönerge İtalya tarafından süresi içinde iç hukuka aktarılmamış. Francovich ulusal mahkemeye dava açmış davaya bakan İtalya mahkemeleri ön karar yoluyla divana başvurmuştur.

Francovich davasında üye devletlerin taeminat sorumluluğu için 3 koşul sıralanmıştır.

- 1) Direktifle istenen sonucun kişiler yönünden bir takım haklar doğurması gerekir.
- 2) Bu hakların kapsamının ilgili Direktif hükümlerine dayanarak belirlenebilir olması.
- 3) Davaya yüklenen yükümlülüğün yerine getirilmemesiyle mağdur olan kişilerin zararları arasında bir illiyet bağının bulunması gerekir.

Atad'a gör bir AB normunun doğrudan etkili olması için 3 koşul gereklidir.

1) Antlaşma normu açık ve kesin olmalıdır.

2) Kesul içermemelidir.

3) Doğrudan uygulanır olmalıdır.

Doğrudan Etkiye Sahip Hukuk Kaynakları

1) Kurucu Antlaşmalar

* Tam doğrudan etkiye sahip (hem yatay hem dikey doğrudan etkili) normlar:

- Üye devletler arasında ithalata ilişkin miktar kısıtlamaları
- Birlik içinde işlerin serbest dolaşımı
- Birlik içinde iş ve hizmet sunma serbestileri
- Reşebbüsler arası antlaşmalar ve hakim durumun kötüye kullanılması yasası
- Kadın ve erkeğe eşit işe eşit ücret ilkesi

* Sadece Dikey Doğrudan Etkiye Sahip normlar :

- Uyrukluktan kaynaklanan ayrımcılığın yasaklanması
- Malların serbest dolaşımına ilişkin ilke
- Üye devletlerin yardımlarının komisyona bildirilmesi
- Ticari nitelikli devlet tekellerine ilişkin uygulama
- Diğer üye devlet ürünlerine ayrımcı vergi uygulanmaması.

* 2) İkincil Mevzuat

- Kural olarak sadece tüzükler doğrudan etkilidir. Ancak şartları varsa direktif ve kararlar da doğrudan etki doğurabilir. Parisye ve görüşler doğrudan etkili değil.
- Yönergeler koşulsuz ve açık olması halinde ve öngörülen süre içerisinde iç hukuka aktarılmamışsa doğrudan etki kazanır.
- Kısılara yönelik kararlar hem yatay hem de dikey doğrudan etkiye sahip olabilir. devletlere yönelik kararlarsa dikey doğrudan etkiye sahiptir.

3) Uluslararası Antlaşmalar

- Divan AB'nin yaptığı antlaşmaları Birlik hukukunun bir parçası görmektedir.

AB hukukunda Normlar Hiyerarşisi

1) Birincil Mevzuat

Hukuk Genel İlkeleri

- Üye devletler tarafından oluşturulur. yetkilidir.
- Kurucu antlaşmalar
- Kurucu antlaşmalara ek veya değişiklik getiren antlaşmalar.
- Bıvartlaşmaların ekleri, protokolleri.
- Katılma antlaşmaları

- ABAD tarafından tespit edilmiş yazılı değildir.

Not ⇒ yürürlükte olan kurucu antlaşmalar ⇒ ABIA ve ABA

2) AB'nin yapmış olduğu uluslararası ant.

3) İkincil mevzuat ⇒ Tüzük, yönerge, karar. Not ⇒ İkincil mevzuat hükümleri arasında bir hiyerarşi yoktur.

AB hukukundan Doğan Hakların İç Hukukta Korunması

- Birliğe üye devletlere kurucu antlaşmalardan kaynaklanan hakların uygulanması için birbirlerine yardımcı olma yükümlülüğü getirmektedir.
- Birliğin hedeflerinin gerçekleştirilmesini tehlikeye düşürecek her türlü tehlikeden kaçınmayı da içermektedir.
- Derüst işbirliği prensibi her türlü makama yönelik (üye devletlerin)
- AB hukukundan doğan hakların korunması Divanın belirlediği ilkeler ışığında özerklik prensibi çerçevesinde ulusal mahkemeler tarafından sağlanmaktadır.

Uygulama Tasarrufları

- Hukuken bağlayıcı olan tasarrufların uygulanmasını kolaylaştırmak için bu tasarruflar başta Komisyon olmak üzere kimi durumlarda Konsey'e uygulama yetkilerini kazandırabilir. Komisyon komite usulüyle bu uygulama tasarruflarını gerçekleştirir.

Hukuki Tasarrufların Gerekesi

- AB kurumlarının yaptığı hukuki tasarrufların bir gerekesi olmasıdır. Tasarrufların gerekçesi davanın tarafına savunma imkanı tanımalı, Divanın denetleme yetkisini kullanmasını sağlamalı, ilgili devletler ve diğer tüm ilgililerin bilgi sahibi olmasına da aracılık etmelidir.

Hukuki Tasarrufların Yayımlanması ve Yürürlüğe Girmesi

- Olağan yasama usulünde AP başkanı ve Konsey Başkanı tarafından imzalanır.
- Özel yasama usulüne ilişkin ise ilgili kurumun başkanı tarafından imzalanır ve AB Resmi gazetesinde yayımlanır. Bu tasarruflar yürürlük için bir tarih belirtilmişse o tarihte belirtilmemişse yayım tarihinin 20. gününde yürürlüğe girer.
- Yasama dışı tasarruflara ilişkin ise Tüzükler, tüm üye devletleri muhattap alan direktifler veya muhattabı belirtilmeyen kararlar tasarrufu kabul eden kurumun başkanı tarafından imzalanır. Resmi gazetede yayımlanır. 20. günde yürürlüğe girer.
- Özel direktifler ve muhattabı belirtilen kararlar ise muhattaba bildirilir ve bu bildirim tarihi yürürlük tarihidir.

AB Hukukunun Özellikleri:

* Doğrudan Uygulanabilirlik ⇒

- Ua. antlaşmalar tarafları açısından bağlayıcı durumu yaratmaktadır. İca hukukta da uygulanması gerekir. İca hukukta nasıl uygulanacağı devletlere bırakılmıştır. Devlet uygulamaları ile iki farklı teorinin varlığından bahsedilebilir.

1) Monist teori

2) Dualist teori

- Monist teori AB doğasına daha uygundur.
- Kurucu antlaşmalarına dayalı tasarrufların üye devlet hukuk sistemlerinin bütünüyle bir parçası olduğu tespitlerini yapmaktadır. AB normları üye devletlere bağlayıcıdır.

* Doğrudan Etki ⇒

- Doğrudan uygulanabilirlik AB normunun iç hukukta ayrıca bir düzenleme gerektirmeden bütünlüğüyle, doğrudan etki AB normunun kendi kendine uygulanabilir olup olmadığı ile ilgilidir.

- Doğrudan uygulanabilirlik bir hukuk tasarrufu doğrudan etki olmayabilir, yani kişilere ulusal makamlar önünde talep hakkı sunmayabilir.

- AB hukuku kural olarak doğrudan etkilidir. Sadece AB kurumları ve üye devletlere değil aynı zamanda Birlik vatandaşlarına veya tüzel kişiliklerine de doğrudan bir şekilde hak veya yükümlülükler ortaya koyabilmektedir.

Dikey Doğrudan Etki ⇒ Devlet - birey ilişkilerinde AB normlarının birey tarafından devlete karşı ileri sürülebilmesidir.

Yatay Doğrudan Etki ⇒ AB normlarının bireylerarası ilişkilerde ileri sürülmesidir.

Doğrudan Etki Prensiplerinin Temelleri ⇒ Ua antlaşmalar hukukunda doğrudan etki kural olarak yoktur. AB hukuku ise doğrudan etki prensibine dayanmaktadır. Doğrudan etki kavramı kurucu antlaşmalarda yer almazsa da Van Gend En Loos kararında divan tarafından tespit edilmiştir.

13

4) İkincil Mevzuat

- Lizbon antlaşmasıyla 5 adet ikincil tasarruf türü sıralanmıştır.

1) Tüzük 2) Yönerge 3) Karar 4) Tavsiye 5) Görüş

a) Tüzük ⇒ Genel uygulama alanına sahiptirler. Belirli bir kişi veya Grup değil ilgili olduğu alandaki herkese yönelik hüküm doğurur "erga omnes" etkiye sahiptir.
- Bütünüyle AB organları ve üye devletler için bağlayıcıdır.
- Üye devletlere ek bir iç hukuka aktarma işlevine ihtiyacı olmadan uygulanırlar.
- Doğrudan iç hukukun parçası haline gelirler.

b) Yönerge (Direktif) ⇒

- Yönergeler üye devletleri bağlamaktadır. Yöntem ise uluslararası makamlara bırakılmakta.
- Yönergeleri iç hukuka aktarmadan yönergenin etine zarar verilmemelidir.
- İç hukukta bağlayıcı olmalıdır.
- Yönergeler doğrudan uygulanmaz ve kural olarak doğrudan etkiye sahip değildir.
- ABAD söresi içerisinde iç hukuka aktarılmayan bir direktifin doğrudan uygulanabilir olduğuna karar vermiştir.

c) Karar ⇒ Kararlar bütünüyle bağlayıcıdır. Muhattabı belirtilen karar yalnız muhattabı için bağlayıcıdır.

- Lizbon ant. ile muhattabı belli olmayan genel kararlar çıkartılabilir.
- Kişilere yönelik çıkarılan kararlar doğrudan etkiye sahiptir. Üye devletlere yönelik çıkarılan kararlar ise kural olarak doğrudan etkiye sahip değildir.
- İç hukuka aktarıldıktan sonra etkili olur.

Not ⇒ Tüzükler doğrudan etkilidir. Yönergeler ise kural olarak doğrudan etkili değildir. Kararlar ise muhattabı kişiler ise doğrudan etkilidir ancak muhattabı üye devletler ise kural olarak doğrudan etkili değildir.

Not ⇒ Tüzük tüm üye devletler ve kişiler için çıkarılır. Bağlayıcıdır. Yönerge ise tüm veya bazı üye devletler için çıkarılır. Kararlar hem gerçek hem de üye devletlerden bir veya birkaçı için çıkarılabilir. ve bağlayıcıdır.

d) Tavsiye ve Görüşler ⇒ Tavsiye ve görüşler bağlayıcı değildirler.

- AB kurumları tavsiyelerle gerekli gördüğü konularda beyanda bulunun
- Görüşler ise sadece kişilerin AB organlarından talep ettikleri bir konuya ilişkin beyan açıklamalarıdır.

İkincil Hukuk Tasarrufları Arasındaki Hiyerarşik İlişki

Yasama Tasarrufları

- Bir yasama usulü ile kabul edilen hukuki tasarruflardır.

Olagan yasama usulü ⇒ Komisyonun önerisi üzerine, AP ve Konseyin katılımıyla tüzük direktif veya kararın ortaklaşa kabulünü kabul eder.

Özel yasama usulü ⇒ AP'nin katılımıyla konseyin veya konseyin katılımıyla AP'nin tüzük - Direktif veya kararın ağığa çıkarılmasına dendir.

Yasama Dışı Tasarruflar

- Lizbon ant. ile gelir. Bir alanın asli unsurları sadece yasama tasarrufu ile düzenlenebilir dolayısıyla yetki Devrine tabi olmaz.

Sayıştay

- Maastricht ant. ile asli organ olmuştur.
- Her üye devletten 1 üye olmak üzere 6 yıl için konsey tarafından atanırlar.
- ABAD üyelerine sağlanan dokunulmazlıktan yararlanırlar.
- Birliğin tüm organlarının gelir ve giderlerini denetleme yetkisi vardır.
- * Not Bir yargı organı değildir yaptırım ve talimatı gücü yoktur.
- Hareketsiz kalan birlik organlarına Hareketsizlik Davası açabilirler.

Gibi görüldüğü gibi

Avrupa Merkez Bankası

- Lizbon ant. ile asli organ olmuştur.
- Para birimi Euro dan ülkelerin para politikasının yönetilmesi ortak para politikası.
- Euro'nun piyasaya sürülmesine karar verme yetkisine sahip tek organdır.
- üye devletler A.M.B. onayıyla kendi baskınelerinde büyük para basabilmekte.
- Tam bağımsız şekilde faaliyet yürütür.

AB HUKUK DÜZENİ

- 1) Birincil Mevzuat
- 2) Hukukun genel ilkeleri
- 3) U.A. Antlaşmaları
- 4) İkincil Hukuk
- 5) Üye Devletler Arasında Akdedilen Ant.

1) Birincil Mevzuat

- Kurucu antlaşmalar, kurucu antlaşmalara ek veya değişiklik getiren antlaşmalar
- Katılma antlaşmaları
- * Adalet Divanı kurucu antlaşmalara "Anayasal Sant" demektedir.
- * Paris Ant. - Roma Ant. - Maastricht Ant.
- Kurucu antlaşmaları değiştiren antlaşmaları
- * Avrupa tek senedi - Amsterdam Ant. - Nice Ant - Lizbon Ant.
- Tamamlayıcı antlaşmaları
- * AT için Mükterek Mahkeme ve Parlamento'ya ilişkin Ant.

2) Hukukun Genel İlkeleri

- Hukuki güvenlik, iyi niyet gibi AB'ye üye devletlerin hukuk sistemine kabul görmüş genel prensiplerdir.
- Kurucu antlaşmalardaki boşlukları doldurmak için Divan tarafından tespit edilir.
- Lizbon ant. ile AB AİHS'ne tanıtılmıştır. Ayrıca temel haklar Lizbon antlaşmasıyla birlik hukukunun genel ilkeleri arasında açıkça zikredilmiştir.

3) Uluslararası Antlaşmalar

- AB'nin üye olmayan U.A. hukuk kişileriyle yaptığı antlaşmalar yönlüğe gördüğü andan AB hukukunun parçası olur. Üye devletleri de bağlar.
- AB özel kişiliği tek başına antlaşma tarafı olabileceği gibi üyelerle beraber de antlaşma tarafı olabilir. Bu antlaşmalara "Karma ant." denir.
- AB Kurumlarına U.A. Ant. yapabilme konusunda kurucu antlaşmalarla yetki verilmiştir.
- Divan kurucu Antlaşmalarda açıkça yetki verilmeyen alanlarda da AB Kurumlarının antlaşma yapma yetkisi olduğunu kabul eder.
- AB ile üçüncü devletler arasında yapılan antlaşmalarda yetki organ kararları da ilgili antlaşma hükümleri ile eş değer görülmektedir. (mutamim Cot)

(11)

Not ⇒ AB'ye üyelik için gerekli olan yeterlilik kriterleri. AB zirvesi tarafından belirlenir. AB'den ayrılma için de önemli rolü vardır.

AB Zirvesinin Kararı Alma Usulü

- Lizbon ant. yapılan düzenleme ile aksi belirtilmediği sürece karar konsensüs ile alınacaktır. aksi durumbirde oybirliği, Nitelikli ve Basit çoğunluk da olur.
- Bir üye en fazla başka bir üye adına oy kullanabilir.
- Oylamaya Zirve ve Komisyon başkanı katılmaz. Çekimser oy prensibi geçerlidir.

Not ⇒ Oybirliği ile konsensüs arasındaki fark oybirliğinde kural olarak oylama yapılır ve olumsuz görüş veren bir üye varsa veto edebilir. Konsensüste ise kural olarak oylama yapılmaz. müzakere ve tartışma neticesinde karar verilir.

Avrupa Komisyonu

- Başkan ve Birlik dışişleri ve Güvenlik politikası yüksek temsilcisi olmak üzere devlet sayısının yata ikisine karşılık gelen üyeden oluşur.
- Avrupa konseyi A.P.'suna nitelikli çoğunlukla Komisyon başkanlığı için aday önerir. Bu aday A.P. tarafından seçilir.
- Komisyon başkanı üye devletlerin önerileri üzerine diğer üyeleri seçer.
- Komisyonun görev süresi 5 yıldır.
- Komisyon üyeleri komiser olarak adlandırılır ve bunlar görevlerinde bağımsızdır.
- Bir komisyon üyesi ya istifa ile ya da ABAD tarafından istenir alınır.
- Avrupa Parlamentosunun güvenlik oylamasıyla toplu şekilde komisyon üyelerinin görevine son verilebilir. Kullanılan 2/3 çoğunluğu gerekir.
- yeni komisyon üyeleri atanana kadar görevlerine devam ederler.
- Komisyon üyeleri Başkanın talebi üzerine istifa etmek zorundadır.
- Yasama Tasarımları ancak komisyon önerisiyle kabul edilebilir.
- Komisyon Birlik organları tarafından alınan tedbirlerin uygulanmasında sorumludur. Kurucu Ant. Bekası olarak da anılmaktadır.

Avrupa Birliği Adalet Divanı

- ilk kez AKET ile kurulmuştur. Avrupa Tek Senadıyla ATAD (ABAD) bünyesinde bir ilk derece mahkemesi kurulmuş. Lizbon ant. ile divan simdi ki ismini almıştır.

Yapısı

- Her üye devletten bir hakimden oluşur. Hakimlerin görev süresi 6 yıldır.
- Üye devlet hükümetleri kendi hakimini seçer ancak bu hakimin yeterliliği bir komisyon tarafından değerlendirilir.

Yargılama Prosedürü

- Divanın çalışma dili Fransızcadır. Yargılama dili ise Mahkemenin resmi dillerinden biri olabilir. Yargılama dilini davacı dava dilekçesinde tespit eder.
- Üye devletlere karşı bir dava açılacaksa davacı taraf resmi dili yargılama dili seçer.
- Önkara başvurusu varsa başvuruda bulunan devletin dili yargılama dili olur.
- Yargılama kamuya açık yapılır. Yazılı ve sözlü aşama vardır yargılamada

Yetkileri

1) Danışma = Parlamento, Komisyon veya Konsey öngörülen anlaşmanın kurucu anlaşmalara uygunluğu ile ilgili ABAD'ın görüşünü alabilir. Görüş bağlayıcıdır.

2) Uyumsuzluk = Birlik hukukunun uygulanması ve yorumlanması konusunda çıkan anlaşmazlıklarda tek yetkili merci ABAD'dır. Uyumsuzluk ile ilgili baktığı dava türleri

- ihlal davası - iptal davası - Hareketsizlik davası
- Akis dışı sorumluluktan kaynaklanan tazminat davaları.

3) Önkara Prosedürü = Birlik tasarımlarının üye devletlere eş gördümlü tesir etmesi için başvuru bir yöntemdir. Ulusal makamlar doğrudan ABAD'a soru

2022/02/23 13:11

Konsey Toplantıları

- Konsey başkanın daveti, üyelerden birinin isteği veya Komisyon talebiyle toplanır.
- Konsey toplantıları iki bölümden oluşur. İlk bölüm kamuya açık yasama tasarımları görüşülür oylanır. İkinci bölümde yasama dışı faaliyetler.

Konseyin Oylama Yöntemleri:

- Konsey aksi öngörmedikçe nitelikli çoğunlukla hareket eder.
- Basit çoğunluk veya oybirliğiyle alınan kararlar da vardır.
- Bir üye devlet en fazla bir üye devlet adına vetoleten oy kullanabilir.
- Her üye devletin bir oyu var bu oy nüfusuna oranla ağırlığı değişir.

Oybirliği

- Oybirliği arandığı durumlarda her üye devletin veto yetkisi vardır.
- Çekimsiz oy prensibi geçerlidir.
- Sosyal güvenlik, Aile haklarına ilişkin düzenlemeler, AB'nin öz kaynaklar sistemi, vergilerin uyumlaştırılması, Ekonomik ve parasal birlik konularına ilişkin düzenlemeler oybirliğiyle yapılır.

Basit Çoğunluk

- Üye tam sayısının çoğunluğunu ifade eder. Bu çoğunluk toplantıya katılan devletlerin çoğunluğudur.
- Genel Sekreterliğin organizasyonu, Usule ilişkin konular, Konsey işbirliğinin kabul edilmesi, komisyondan inceleme yapması, İstihdam komitesinin kurulması gibi konularda kullanılır.

Nitelikli Çoğunluk

- Nitelikli çoğunluk oy ağırlığı sistemine dayanmaktadır.
- %55 ve %65 oranlamasına tabii bir nitelikli oy prensibi kabul görür.

AB Zirvesi

- Üye devletlerin devlet veya hükümet başkanlarından oluşur.
- İlk kez AB Tek Senedi ile düzenlenmiştir. Yılda iki kez toplanır.
- Lizbon ant ile asli organ haline gelmiştir.
- Birliğin Dışişleri ve Güvenlik Politikası Yüksek temsilcisi de kendi çalışma konularıyla ilgili toplantılara katılır. ama AB zirvesi üyesi değildir.
- Başkan zirveyi olağanüstü toplantıya çağırabilir. Başkan 2,5 yıl süre için nitelikli çoğunluk ile seçilir. Görevi bir defaya mahsus veatılabilir.
- Aktif Başkan Belçika başkanı Charles Michel dir.
- Başkan herhangi bir ulusal görevde bulunamaz.

AB Zirvesi Başkanının Görev ve Yetkileri: 3

- Zirveye başkanlık eder, Zirve uyum ve mutabakatını sağlar.
- Ortak dış güvenlik politikasını ilgilendiren konularda birliğin temsilidir.
- Her toplantıdan sonra Parlamento'ya bir rapor sunar.

AB Zirvesinin Yetkileri: 3

- Birliğin temel politikasını belirleyen asıl yönetim organıdır.
- Zirve yasama faaliyetinde bulunamaz. Bazı istisnalar mevcuttur.
- Lizbon ant ile karar alma yetkileriyle donatılmıştır.
- Komisyon Başkanı ve üyelerin seçimi, Yüksek Temsilci Soru-Merkez bankalarının üyelerinin atanmasında yetkilidir.
- Temel değerler; ihlal eden devletleri tespit etmek
- Komisyon üye sayısını değiştirmek, Komisyon başkanını belirlemek üyeleri atamak
- Komisyon başkanıyla uzlaşarak Güvenlik Politikası Yüksek temsilcisini atamak.
- Birliğin stratejik amaçlarını ve çıkarlarını tespit etmek
- Ortak dışişleri ve güvenlik politikasını belirleme hayata geçirme
- Özgürlük, Güvenlik ve Adalet alanında yasama ve uygulamaya yönelik ilkeleri belirler.

9

AB KURUMLARI

- ABAD ile kuruluşundan günümüze "Kurumsal Denge" ilkesini vurgulamış. Kurumsal Denge ilkesi: Birlik organlarının kendisine verilen yetkileri kullanması, öteki organların yetkilerine saygı göstermesi.

Temel Organlar

- Konsey = AB bakanlar konseyi görüşme ve karar alma merciidir.
- AB Parlamentosu = AB vatandaşları tarafından seçilir görüşme ve karar mercii
- Komisyon = AB bekçisi olarak atılır yürütme organıdır.

AB'nin Asli Organları

- Lizbon ant. AB'nin asli organlarını 7 kurum olarak sıralamış.
- AB Parlamentosu - Avrupa Komisyonu
- Avrupa Zirvesi - ASAB - Sayıştay
- Konsey - AB Merkez Bankası

Not ⇒ Avrupa Merkez Bankası ve Avrupa Zirvesi Lizbon ant. ile birliğin asli organı haline gelmiş. Sayıştay ise Maastricht ile.

AB Bakanlar Konseyi

- Her üye devletin bir bakanından oluşur. Üye devletin temsilini sağlar.
- Birliğin yasama ve karar organı olarak faaliyet yürütür.
- 10 farklı konsey oluşumu bulunur. sadece Disisleri Konseyinin daimi başkanı bulunmaktadır. Diğer konsey toplantılarına dönemin konsey başkanının ülkesinin bakanı başkanlık eder.
- Konsey başkanlığı üye devletlerin alfabetik sıraya göre 6 aylık dönemler halinde yürütür.
- Yasama teklifi sunma yetkisi komisyonun tekelindedir. AB Parlamentosu teklifi veto edebilir, ama teklif sunamaz.
- Birliğin bütçesini AB Parlamentosu ile beraber belirler.
- Uluslararası ant. müzakere etme görevi vardır.
- Birlik Politikalarının uygulanmasında temel sorumlu organdır.
- Ekonomi ve Sosyal Komitenin üyelerini atar.
- Bölge Komitesinin üyelerini atar
- Sayıştay üyelerini atar.
- Konsey çalışmalarına yardımcı olan Genel Sekreterlik ve Daimi Temsilciler Komitesi bulunmaktadır.

Konsey Genel Sekreterliği

- Konsey üyeleri tarafından, oybirliğiyle bir sekreter ve yardımcısı 5 yıl için atanır.
- Başkanlık makamı 6 aylık süreyle değiştiğinden sekreterlik makamı önemlidir.

Daimi Temsilciler Komitesi (Coreper)

- Üye devletlerin daimi temsilcilerinden oluşur.
- Konsey çalışmalarını hazırlamak bu komitenin görevidir.
- Konseye sunulan tasarlara ilişkin görüşlerini açıklar. Eğer komite taslak metnini kabul ederse konseye Gündem A olarak girer ve tartışmasız oylamaya sunulur. Ancak komiteden tartışmalı olarak geçerse Gündem B olarak gündeme alınır ve Konseyde tartışılarak oylama yapılır.

COREPER I

- Daha çok teknik konuları ele alır
- Çevre, Tarım ve Balıkçılık
- İstihdam, Eğitim,
- Rekabet edebilirlik

COREPER II

- Genel Konular ve ilişkiler
- Ekonomik ve Mali konular
- Adalet ve İçişleri konuları
- Zirve toplantılarının hazırlanmasındaki sorumluluğu

AB Düzeninde Yetkilerin Uygulanmasında İzlennn İlkeler

- 1) Katmanlı Yetki İlkesi
- 2) Orantılılık İlkesi
- 3) Esneklik : Yakın İsbirliği İlkesi

1) Katmanlı Yetki İlkesi

- İlk kez Avrupa Tek Senedi ile kurucu antlaşmalara dahil edilmiş.
- Maastricht Antlaşmasıyla birliğin Münhasır yetkileri dışındaki tüm alanlara genişlemiştir.
- Uluslararası parlamentolara bu ilkenin uygulanması denetimi verilmiş.
- Katmanlı yetki ilkesi üye devletlerin bir alanda yapılacak işlemi yeterli düzeyde gerçekleştirilemeyeceği sabit durumlarda birlik tarafından işlemin gerçekleştirilmesidir.
- Katmanlı Yetki İlkesinin Denetimi #

a) A-Priori Denetim (Önleyici Denetim)

- Lizbon ant. ile getirilen bir erken uyarı sistemidir.
- Tasarılar tasarı halindeyken şikayetlerin dile getirileceği bir mekanizmadır.
- Üye devletlerin ulusal parlamentolarının 1/3'ü Birlik hukuksal tasarrufunun katmanlı yetki ilkesi ile uyumsuzluğu hakkında görüş bildirmesi halinde söz konusu projenin sahibi birim metni gözden geçirir.

b) A-Posteriori Denetim (Düzeltilici Denetim)

- Lizbon ant. ile getirilen bir denetim yoludur.
- Ulusal parlamentolar Katmanlı yetki ilkesinin ihlal edildiği gerekçeyle ABAD önünde dava açabilir.

2) Orantılılık İlkesi

- Birlik eyleminin içeriği ve şekli Antlaşmaların amaçlarını gerçekleştirme için gerekli olanı aşamaz.

UNSURLARI

- Etkenlilik ⇒ Basvurulan aracın amacı gerçekleştirilmeye uygun olması lazım
- Gereklilik ⇒ Daha hafif tedbir varken ağır olana başvurulmaması.
- Orantılılık ⇒ Araç ile amaç arasında orantı olmalıdır.

3) Esneklik (Yakın İsbirliği) İlkesi

- Topluluđa üye devletlerin belirli konularda kendi aralarında işbirliği kurması.
- İstenilen halde birlik tarafından kabul bir sürede ulaşılamayacak durumlarda başvuru.
- Birlik müktesebatına uygun kurulmalı.
- Münhasıran birliğe ait yetkilerde kurulamaz.
- En az 3 devletin katılımı gerekir. Üye dev. katılımına açık olmalıdır.
- Ortak Dışişleri ve Güvenlik Politikası dışındaki alanlarda : işbirliği kurmak isteyen devletler Komisyona talepte bulunur. Komisyon önerisiyle Konsey tarafından izin verilir. Ortak dışişleri ve Güvenlik politikası alanlarında doğrudan Konseye talepte bulunur. Konseydeki işbirliği ile nihai karar verilir.

Birlik Yetkilerinin Sınıflandırılması

1-) Münhasır Yetkiler, Kurucu Ant. ile doğrudan Birlik alanına bırakılan yetkililerdir. Birlik hukuksal tasarruflarda bulunabilir.

- * gümrük birliği
- * iç pazarın işleyişi
- * para birimi euro olanlar para politikası
- * Ortak bankacılık
- * ortak ticaret
- * birlik adına v.a. Anlaşma imzalaması

2-) Paylaşılan Yetkiler, esas olan Birlik yetkilerinin üye devletlere paylaşılmasıdır. Birliğin "üstünlüğü" söz konusu olup üye devletler Birliğin yetkisini kullanmadığı ölçüde yetki sahibidirler. Yani aynı konuya ilişkin hem Birlik hem devletlerin hukuken bağlayıcı tasarruflarda bulunması söz konusu değil.

- * iç pazar
- * taşımacılık
- * ekonomik, sosyal, yerel uyum
- * Enerji
- * dışgüçlük, güvenlik, sağlık alanı
- * araştırma, uzay, teknoloji ...

3-) Üye Devletlerin Eylemlerini Desteklemek, Koordine Etmek, Tamamlamak. Üzerine kullanılan yetkiler, yetki sadece üye devletlere ait olup Birlik sadece destekler, koordine eder, tamamlar.

- * insan sağlığının korunması
- * Sanayi, kültür, turizm
- * sivil savunma, eğitim
- * gençlik ve spor
- * idari işbirliği

(6)

Brexit Antlaşması Sonrası

- * AB parlamentosunda Birleşik Krallık üyeleri kalmadı. Ticari ilişkilerin geleceği sallantıda ve AB zirvelerine katılmayacak.
- * İngiltere geçiş döneminde AB bütçesine para ödemeye devam edecek.
- * İngiltere vatandaşlarının bir süre hakları devam edecek.

AB'nin Dayandığı Değerlerin Korunması

- * Amsterdam Antlaşması ile ilk kez AB'nin ortak temel ilkeleri kurucu ant. dahil edilmişti. Lizbon Ant. ise bu değerlerin kapsamını genişletti (insanlık onuruna saygı, eşitlik, özgürlük, demokrasi...)
- * Konsey, ihlalde bulunduğu iddiası bulunan üye devletin katılmadığı bir ayılamada oybirliği ile ihlali tespit eder.
- * Konsey nitelikli çoğunluk ile ilgili devlet hakkında yaptırım kararı verebilir.
- * Alınan kararları yine nitelikli çoğunlukla dağıtılabılır veya kaldırabilir.
- * Hükük devleti ilkesinin korunmasına yönelik Komisyon en önemli aktördür.
- * Komisyon topladığı bilgiler ışığında ilkenin ihlal edildiği kancaatine varısa üye devlete görüşünü bildirir.
- * Sorun devam ederse Tavsiyede bulunur.
- * Eğer bu tavsiyeden de sonuç alınmaz ise ihlale ilişkin prosedür işletilir.

AB'yi Meydana Getiren Unsurlar

1- Devlet Unsuru

- * AB'yi meydana getiren temel unsur yüksel akit taraflar dır. Kurucu antlaşmalarla taraf olan devletler üye devlet olurlar.
- * AB hukukunda devlet klasik v.a hükük kişisi olan devletlerin taviz vermiş halidir.
- * Eşitlik, işbirliğine katılmama, dürüst işbirliği, yükümlülükler uysun davranma prensipleri çerinden hareket etmektedir.
- * ABA mad.4 = Antlaşmada birliğe verilmemiş yetkiler, 5'inci madde uyarınca üye devletlere aittir. Birlik, ilke bütünlüğünün teminat altına alınması, kamu düzeninin muhafaza edilmesi ve ulusal güvenliğinin korunması da dahil devletin temel işlevlerine saygı gösterir.

2- İnsan Unsuru

1- Kişiler Yönünden:

- * AB düzeni zaman içerisinde bireyi doğrudan AB sisteminin bir bileşeni olmuştur.
- * ABAD Van Gend en Loos kararında hakların sadece üye devletler tarafından değil vatandaşları tarafından da kullanılabileceğini vurguladı.
- * Maastricht Ant. ile AB kurumsal seviyede AİHS'in tarafı olmuş ve Kurucu Antlaşmalara temel insan haklarına saygı vurgulanmıştır.
- * Lizbon Ant. ile de Kurucu Antlaşmalarla aynı hukuki değerde olduğu düzenlenmiştir.

2- Haklar Yönünden:

- * AB Parlamentosunun doğrudan AB'ye üye devletlerin halkları tarafından seçilmesi AB halklarının AB mekanizmasına dahil edilmesinin güzel örneklerindedir.
- * Maastricht ile AB vatandaşlığı kavramı Kurucu Ant. ya dahil edilmiştir.
- * Lizbon Ant. ile AB parlamentosunun oluşumunun temsil demokrasi ilkesine dayandığı ve üyelerinin doğrudan AB vatandaşlarıncı seçildiği vurgulanmıştır.

AB'nin Hukuki Niteliği

- AB'yi devletten ayıran özellikler:
 - * Ülke açısından, AB'nin bir ülke yoktur. Birliğin yeterli alanı AB'ye üye olan devletlerin ülkesi olmadıkda beraber Kurucu Antlaşmalarla kendisine verilen yetki sınırlıdır.
 - * İnsan açısından, AB vatandaşlığı kavramı bulunmaktadır. Ulusal vatandaşlığa hallet getirmez.
 - * AB kendine özgü ulus-üstü örgüt olarak gördüğünden federalist yapı yaktır.

AB'nin Yetkileri

- 1- Sınırlı Yetki İlkesi, birliğin yetkileri üye devletlerin Kurucu Antlaşmalarla devrettiği alanlarla sınırlıdır.
- 2- Zımni Yetkiler, ABAD'a göre Kurucu Ant. birliğe somut görevler yüklemiş, belirli bir faaliyette bulunmasını hükme bağlamış ancak açık bir hüküm yoksa da kabul görmüştür.
- 3- Tamamlayıcı Yetkiler, birliğin bir eylemde bulunması gerektirse ve Antlaşmalarda bu eylem için gerekli yetkiler öngörülmemiş ise Konsey Komisyonun önerisiyle AP'nin muvafakatini alarak oybirliğiyle tedbirleri alır.

- * Kurucu 6 devlet, Belçika, Almanya, Fransa, Hollanda, Lüksemburg
- * Yunanistan, İspanya, Portekiz (Norveç 2 defa reddediyor)
- * Bulgaristan, Romanya, Hırvat

Türkiye-AB İlişkileri Tarihi

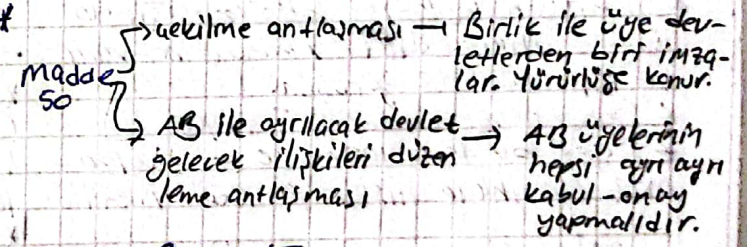
- * 31 Temmuz 1959 AET'na başvuru yapıldı. Ortaklık başvurusu yapan Türkiye - Yunan'ın başvuruları kabul edildi.
- * 1960 darbesiyle topluluk ile ilişkiler donatırıldı.
- * Darbe sonrası tekrar başvuruldu.
- * 1961 yılında AET Balkanlar Komisyonu ikili bir teklif yaptı.
- * İlk 5 yıllık ticaret anlaşması yaparak Türkiye ekonomisinin güçlendirilmesi ile Gümrük Birliği Ant. imzalanması.
- * İkinci ise bir ekonomik yardım ant.
- * 1961'de Türkiye AET üye devletlere bir memorandum göndermiş Gümrük Birliği dışında bir seçeneği kabul etmeyeceğini bildirmiş.
- * 12 Eylül 1963 Ankara Ant. ile AET ve Türkiye arasında Gümrük Birliği için resmi görüşmeler başladı.
- * 1973 yılında Katma Protokol ile geniş hükümleri ve tarafların yükümlülükleri belirlenmiş.
- * 1987 yılında tam üyelik için başvuru yapılmıştır.
- * 1995 yılının sonlarında Türkiye AB arasında Gümrük Birliği şartları tamamlanarak yürürlüğe girdi.
- * 1999 Helsinki Zirvesi ile Türkiye aday ülke statüsüne kavuştu.
- * 2004 yılında AB Komisyonu Türkiye'nin Koppenhag siyasi kriterlerini taşıdığına karar verdi. Aynı yıl Komisyon kriterleri sağladığını net etsede mali etkiler için 2014'ten sonraya bıraktı.

AB'den Ayrılma

* Lizbon Ant. na kadar kurucu antlaşmalarda üyelikten ayrılmaya ilişkin hükümler yok

AB'den Çekilme Hakkı

- * AB Antlaşmasının 50. Maddesinde düzenlendi:
- 1- Her üye devlet kendi anayasal kurallarına uygun birlikten çekilmeye karar verebilir.
- * 2- Niyetini AB Zirvesi'ne bildirir. Birlik, bu devletin gelecekteki ilişkisinin gereklerini dikkate alarak, çekilmeye ilişkin kuralları lağven bir anlaşmayı müzakere eder ve akdeder. Anlaşma Birlik adına, Avrupa Parlamentosunun muvafakatini aldıktan sonra nitelikli çoğunlukla hareket eden Konsey tarafından akdedilir.
- 3- Antlaşmaların ilgili üye devlete uygulanması, çekilme anlaşmasının yürürlüğe girdiği tarihte, bu olmazsa 2 yıl sonra sona erer.
- 4- Çekilen üye devletin AB Zirvesindeki veya Konsey'deki temsilcisi, Zirveye ve Konsey'e katılmaz.
- 5- Çekilen devlet yeniden katılmak isterse talebi 49. maddede belirtilen usule tabi olur.
- * Madde 50 usule ilişkin hükümler içerir. Yani ayrılacak devlet ile yapılan anlaşmaya dair hüküm bulundurmaz.

BREXIT

- * 2016 AB Zirvesinde Birleşik Krallık Başbakanının talebi doğrultusunda AB üyesi diğer devletlerden farklı bir ilişki yani özel statünün artırılması talep edildi.
- * Birleşik Krallık referandum sonucunun gereği ayrılma talebini AB Zirvesine iletti.
- * İlk aşama Komisyonun önerisi ile vatan dışı hatta mali yükümlülükler, Birleşik Krallık'ın İrlanda'da sınıır komşuluğu konularında bu anlaşma ile ikinci aşamaya geçilebilmesi öngörülmüştür.
- * İkinci aşama anlaşmanın asıl detaylarını içerir.
- * Nihai çekilme Avrupa Parlamentosunun da onayından geçerek 31 Ocak 2020'de yürürlüğe girdi ve Birleşik Krallık resmen ayrılmıştır.
- * İngiltere AB hukukunun bir parçası olmaya, gümrük birliğinin, tek pazarın parçası olmaya devam etmiş ancak siyasi olarak ayrılmıştır.

②

* Avrupa Vatandaşlığı: Tamamlayıcıdır ulusal vatandaşlığa halletmeyecektir.

* AB resmi dil sayısı 24 iken 25. dil olarak AB parlamentosu tarafından kabul edildi.

* Roma Antlaşmasındaki "Her Avrupa devleti birliğe üyelik için başvurabilir" hükmü özgürlük, demokrasi, insan hakları, temel özgürlüklere saygı ilkelerine bağlı Her Avrupa devleti diye düzenlendi.

Nice Antlaşması (10 Aralık 2000)

* Parlamentosunun max üye sayısı 732 iken günümüzde 750+1 şeklindedir.

* İlk derece mahkemesine ön karar başvurularına bakma yetkisi verilmiştir.

* Kendisine karşı yaptırım uygulanan üye devlete karşı Adalet Divanına gitme yeti acılmıştır.

* Üye devlet ihlal tespitinin yapıldığı tarihten bir ay içinde divan önünde dava açabilecektir.

AB Anayasasından Lizbon Ant. na.

* Devlet ve Hükümet Başkanları Nice Zirvesinde Birliğin geleceği üzerine görüş birliğine vardılar.

* Deklarasyondan Lizbon'a, Laeken Zirvesinde AB'nin geleceğine ilişkin deklarasyon kabul edildi.

Birliğin daha demokratik, saydam ve etkin olması için Avrupa yurttaşları için Anayasa hazırlanmıştır.

* Kurultay 15 aylık çalışmanın ardından Anayasayı üye devletlerin onayına sundu: Fransa ve Hollanda'da yapılan referandumlar sonunda darbe yedi.

2007 AB Liderler Zirvesi

* Hollanda ve Fransa'da düzenlenen referandumlar sonucunda belirsizlik oluştu. Avrupalı Liderler AB Anayasasının yerini alacak "Reform Antlaşması" üzerinde uzlaştılar.

Lizbon Ant. Yapılan Önemli Değişiklikler

* Maastricht Ant. ile kurulan üç sütunlu yapı tek çatı altında birleştirildi.

* Topuluk kelimesi yerine "birlik" kullanıldı.

* AB'ye tek bir tüzel kişilik kazandırıldı.

* AB Konseyi ve Avrupa Merkez Bankasının AB "Korumu Statüsü" verildi.

* "Ortak karar usulü" → "olagan yasama usulü" adını almıştır.

* AB Konseyinde "nitelikli çoğunluk" esas alındı.

* AB'nin AİHS'na taraf olması engellendi.

* Üye devletlerin AB üyeliğinden ayrılabilmesi ilk kez Antlaşmalarda düzenlendi.

Kopenhag Kriterleri

* Siyasi, Ekonomik ve Topluluk Müktesabatinin Benimsenmesi ilkeleri benimsenmiştir.

AB'ye Üyelik Koşulları ve Üyelik

* Başvuru AB Konseyine yapılmaktadır.

* Konsey, Komisyona danışır ve AB parlamentosunun mutlak çoğunluğunun onayı alınarak oy birliğiyle müzakere yapar.

* AB'ye katılma antlaşmalarının üye devletler ve aday devletler usulüne iş hukuklarına aktarmaları gerekir.

Maastricht Ant. Getirdiği Düzeylemeler

- * Ortak Dışişleri, Güvenlik Politikası
- * Adalet ve İçişlerinde işbirliği politikasıyla 3 sütünlü yapı oluştu.
- * Sayıştay AB kurumlarına eklendi.
- * AB vatandaşlığı kavramı kullanıldı.
- * Belgeler Komitesi kuruldu.
- * Katmanlı Yetki İlkesi genişletilmiştir.

Katmanlı Yetki İlkesi Nedir

* Münhasır yetkisine girmeyen alanlarda etkinin amaçlarının birlik düzeyinde daha iyi gerçekleştirilebileceği durumlarda harekete geçer.

Amsterdam Antlaşması

- * Ortak temel ilkeler ilk kez tanımlanmıştır.
- * Bu ilkelerin ciddi ve devamlı olarak ihlali durumunda üyelik askıya alınabilecektir.
- * Adalet Divanı temel haklara uyumluluk denetimi yapma yetkisine sahiptir.

I. Sütünde Yapılan Değişiklikler

- * Vize, Sığınma, Gıda ve Kişilerin Serbest Dolaşımı
- * Sosyal politika ve İstihdam Komitesinin kurulması.

II. Sütündeki Değişiklikler

- * Ortak Dışişleri ve Güvenlik Yüksek Temsilciliği kurulmuştur.
- * Konseyin karar alma yönteminde yapıcı ağırlımsızlık uygulanmaya başlanmıştır.

III. Sütündeki Değişiklikler

- * Adalet ve İçişleri Alanında büyük gelişmeler yapıldı. (İrkülük, terör, insan-uyuşturucu kaçaklığı vs...)
- * Schengen Anlaşması'nın topluluk hukukunun bir parçası haline gelmesi (İngiltere - İrlanda hariç)

Schengen Bölgesi

- * Almanya, Fransa, Belçika, Hollanda, Lüksemburg arasında oluşturuldu.
- * Serbest dolaşım için alan yaratılmıştır.
- * İsveç - Danimarka bu anlaşmayı onaylamamıştır.
- * İltica politikası hususunda ortak mücadele kararı alınmıştır.

III. Sütünde Konseyin Yetkileri

- * Topluluğun belli bir konuda ortak tutumunu benimseme, üye devletlerin kanun ve düzenlemelerine gerekçe kararlar alma yetkisi verilmiştir.

Amsterdam Antlaşması

→ Kurumsal Yapıdaki Değişiklikler
* Nitelikli oy ve ortak karar.

Ortak Karar Usulü, Parlamento ve Konsey yasama yetkisini paylaşırlar. Komisyon yasa teklifini iki kuruma da gönderir. Bu iki kurum teklifi iki kez okur tartışırlar eğer onaylanmazlarsa "uzlaştırma komitesine" gider. Anlaşırlarsa üçüncü okuma için teklif tekrar geri gönderilir.

- * Adalet ve İçişleri Gelişmeleri (İrkülük, terör, uyuşturucu, kaçaklık, yolsuzluk...) gibi sularda yekun 25/06/83 2/3/115.

(2)

* AET'nin amacı ortak pazar ve gümrük birliği kurulmasıdır.

* AET gibi Avrupa Atom Enerjisi Topluluğu da Roma Ant. kuruldu.

* AAET'nin amacı nükleer enerjinin barışçıl amaçlarla ve güvenli biçimde kullanılmasıdır.

* AKGT } Avrupa Topluluğu
AAET } (Füzyon Antlaşması)
AET }

* Daha sonra Maastricht Ant. ile topluluk Avrupa Birliği adını aldı.

Avrupa Birliğinin Kurulması

* Toplulukların kurulması ile siyasal bütünleşme arayışları oluştu.

* Bonn Zirvesinde bu konu hakkında bir komisyon kuruldu. Komisyonun başkanı Fouchet'tir.

1961 - I. Fouchet Planı

* Halkların farklılıklarına saygı,

* ortak dış işleri,

* bilim - kültür işbirliği,

* insan hakları - demokrasinin savunulması gerektiği sıralanmıştır.

1962 - II. Fouchet Planı

* İlk plan gibi bir devletler birliği önerisi sunulmuştur.

* Bu planda üye devletlerle kabul görmedi.

1969 - Laney Zirvesi

* Ortak bir dış işleri politikasının hayata geçirilmesi gerekir.

* Davignon Raporu, ile savunma ve kültür alanlarını siyasal işbirliğinin dışına tutmuştur. Fouchetten bu yönüyle ayrılır.

1972 - Paris Zirvesi

* Avrupa Birliği terimi ilk kez bu zirvede kullanılmıştır.

* Tindemans raporuna göre, ortak bir dış işleri politikası, ortak bölgesel ve sosyal politika, ekonomik ve parasal birlik amaçlandı.

1987 - Avrupa Tek Senedi

* Milano'da üye devletlerin liderleri bir araya gelerek konferans yaptılar. Bu konferansta:

- * 1-) Dış politika işbirliğine
- * 2-) Avrupa Toplulukları Antlaşmalarında değişikliğe ilişkin 2 antlaşma yapmak amaçlandı.

* Toplulukların kurucu antlaşmalarının değişiklik yapan ilk önemli belgedir.

* "Onay usulü" ile ilk kez parlamentonun onayının alınması düzenlendi.

* "Ortak pazar" anlayışından "iç pazar" anlayışına geçilmiştir. Malların, sermayenin, kişilerin serbest dolaşığı iç sınırların olmadığı.

* İlk derece mahkemesi kuruldu.

* Çevre politikalarına ilişkin katmanlı yetki ilkesi uygulanmıştır.

* nitelikli çoğunlukla karar alındı.

AB'nin Kurulması : Maastricht Ant

* Berlin duvarının yıkılması ve Komünist rejimlerin yıkılışıyla Maastricht Ant. olarak da bilinen AB Antlaşması 1993'de yürürlüğe girdi.

* Ekonomik, parasal ve siyasal birliğe ilişkin düzenlemeler yapıldı.

AB Dışındaki Uluslararası Örgütler

- * Afrika Birliği Örgütü
- Nato
- İslam İşbirliği Örgütü
- Amerika Devletleri Örgütü

* Siyasi, ekonomik, askeri, kültürel veya dini amaçlılardır.

1-1) Nato

- * Batı İttifakıdır
- * Washington Ant. kuruldu.
- * Sovyetlere karşı kuruldu.
- * Belçika, Kanada, Danimarka, Fransa, İtalya, İzlanda, ABD, İngiltere, Yunanistan, Türkiye, Almanya, İspanya ...
- * En üst organı Kuzey Atlantik Konseyi
- * Kararlar oy birliğiyle alınır.
- * Askeri konular = Savunma Komitesi
- * Nato Genel Sekreteri en üst düzeydeki sivil yetkilidir.

2-1) Batı Avrupa Birliği

- * Birleşik Krallık, Fransa, Hollanda, Belçika, Lüksemburg Avrupa kitasının güvenliği için oluşt.
- * Nato kurulunca işlevsizleşti.
- * Maastricht ile AB kurumsal yapısı bütün oldu Lizbonla bitti.

3-1) Avrupa Güvenlik ve İşbirliği (AGİT)

- * Helsinki Nihai Sözleşmesi imza altına alınmıştır.
- * Berlin Duvarı yıkılınca AGİT ismini almıştır.
- * Sınırların korunulmazlığı, tehdit ve kuvvet kullanmaya, işlere karışmama gibi 10 temel ilkeye vurgu yapmış.

4-1) İnsan Hakları Temelli Avrupa Konseyi

- * İnsan hakları, hukukun üstünlüğü, demokrasiyi savunmuştur.
- * Bakanlar Komitesi, Parlamenter Meclisi, Yerel - Bölgesel Komitesi

5-1) Avrupa Serbest Ticaret Birliği

* Avrupa Ekonomik Topluluğuna alternatif olarak Birleşik Krallık öncülüğünde kuruldu.

6-1) Avrupa Ekonomik Alanı

* AB ve EFTA toplamı olan Avrupa Ekonomik Alanı en büyük serbest ticaret alanıdır.

7-1) Ekonomik Kalkınma İşbirliği Örgütü (OECD)

- * Avrupanın Onarımı için Marshall Plan ile kurulmuştur.
- * Türkiye kurucu üyesidir.

Avrupa Bütünleşmesi Fikrinin Kökenleri

- * Avrupa Bütünleşmesi için ilk u.a örgüt Milletler Cemiyeti olmuştur.
- * Schuman Bildirgesi ile Avrupa Birliğine uzanan fikirler savunulmuştur.

Paris Ant. Avrupa Kömür Çelik Topluluğu

- * Belçika, Almanya, Lüksemburg, Fransa, İtalya, Hollanda ile kuruldu.
- * Dünya tarihinde ilk defa devletler iradelerini ulusüstü bir kuruma vermiş.
- * Bütünleşme yönünde ilk adımdır.
- * Paris Ant. kuruldu
- * Nice Ant. ile Avrupa Topluluğuna devredildi.

Başarısız Girişim: Avrupa Savunma Top.

- * Jean Monnet tarafından hazırlanan antlaşma metni imzalanmış, Fransa ulusal meclis onay vermeyince olmamıştır.

Ekonomik Birliğe Doğru

- * Altı üye devlet ekonomide birlik için Roma Ant. imzalayarak AET kuruldu.
- * Kömür - çelik 2022/276/3/23/14